

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ФІТОТЕРАПІЇ
КАФЕДРА ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ТЕРАПІЇ

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ТА ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОДА

СЛОВАЦЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НІТРІ
ІНСТИТУТ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРИЗНОМАНІТТЯ В НІТРІ

УЖГОРОДСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ЛЮДИНИ І ГЛОБАЛІСТИКИ «НООСФЕРА»

САНАТОРІЙ «КВІТКА ПОЛОНІНИ»

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

ЗБІРНИК ПРАЦЬ
Х МІЖНАРОДНОЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(21-22 квітня 2017 року)

До 25-річчя заснування НДІ фітотерапії
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

УЖГОРОД
2017

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ФІТОТЕРАПІЇ
КАФЕДРА ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ТЕРАПІЇ

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ТА ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОДА

СЛОВАЦЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НІТРІ
ІНСТИТУТ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ В НІТРІ

УЖГОРОДСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ЛЮДИНИ І ГЛОБАЛІСТИКИ «НООСФЕРА»

САНАТОРІЙ «КВІТКА ПОЛОНІНИ»

Сучасні аспекти збереження здоров'я людини

**ЗБІРНИК ПРАЦЬ
X МІЖНАРОДНОЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

(21-22 квітня 2017 року)

До 25-річчя заснування НДІ фітотерапії
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

УЖГОРОД
2017

УДК 613.2 (075.8)

ББК 53.51Я2

Б 62

Рекомендовано до друку

*Вченою радою ДВНЗ "Ужгородський національний університет"
(протокол №4 від 23 березня 2017 р.)*

За редакцією проф. **Ганича Т.М.**

Голови редколегії:

О.М. Ганич – заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб, директор НДІ фітотерапії ДВНЗ "УжНУ"

Т.М. Ганич – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри факультетської терапії медичного факультету ДВНЗ "УжНУ"

Члени редколегії:

проф. Гаврилко П.П.

доц. Бриндза Я.

проф. Ганич М.М.

доц. Лукша О.В.

засл. лікар України Ганинець П.П.

н.с. Скаканді С.І.

Автори опублікованих робіт несуть повну відповідальність за зміст і ілюстративний матеріал.

Сучасні аспекти збереження здоров'я людини:

збірник праць X міжнародної міждисциплінарної наук.-практ. конф./ За ред. проф. Т.М. Ганича. – Ужгород : 2017. – 394 с.

Збірник праць конференції висвітлює нові відомості про збереження здоров'я людини в сучасних умовах, а саме - оздоровлення населення природними засобами, зокрема, лікувальними травами, забезпечення адекватного харчування, якісної питної та мінеральної води, подолання йододефіциту, використання сучасних агротехнологій для збереження і збагачення біорізноманіття природи, актуальні питання лікування поєднаної патології. Збірник виходить до 25-річчя з дня заснування НДІ фітотерапії ДВНЗ «УжНУ».

На всі роботи одержано фахові рецензії.

ISBN 978-617-673-446-8

©ДВНЗ «УжНУ», 2017
©УТЕІ КНТЕУ, 2017

ПЕРЕДМОВА

НДІ фітотерапії Ужгородського національного університету організовано згідно з рішенням Вченої ради університету (за № 3 від 27 березня 1992 року) та наказом Мінвузу України (за № 65 від 31 березня 1992 року) на базі «Проблемної науково-дослідної лабораторії фітопрофілактики передракових захворювань органів травлення», яка існувала при кафедрі пропедевтики внутрішніх хвороб медичного факультету УжНУ:

Створення інституту обумовлене виконанням державних науково-технічних програм: «Українська державна програма ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи», «Створення, вивчення та впровадження в практику охорони здоров'я нових високоефективних лікарських засобів», «Дослідження патофізіології променевого ураження шлунково-кишкового тракту та розробка профілактичних і лікувальних антипроменевих засобів».

Основні напрями діяльності НДІ фітотерапії:

- розробка фітопрепаратів для профілактики і лікування хворих з патологією внутрішніх органів, обумовленою впливом малих доз іонізуючого випромінювання;
- вивчення впливу фітопрепаратів на імунологічний, вітамінний, гормональний статус та інші показники гомеостазу організму;
- розробка та виробництво нових фітопрепаратів з високим сануючим впливом на гомеостаз людини;
- виробництво екологічно чистої сировини лікарських рослин та впровадження в практику нових технологій їх вирощування, випуск розроблених рецептур фітопрепаратів та фітопродуктів;

Останніми роками робота НДІ фітотерапії була спрямована на профілактику йододефіцитних захворювань в ендемічному по зубу регіоні Закарпаття. Проведено широкомасштабну профілактику серед школярів, вагітних жінок та матерів, що годують немовлят. Профілактичні заходи проводилися із застосуванням йодовмісних засобів вітчизняного виробництва: «Йодіс-концентрат», «Ламідан», «Модифілам» тощо. Дослідження підтвердили на практиці доцільність застосування йодовмісних засобів для збереження здоров'я населення. Узагальнення наукових досліджень висвітлені в Методичних рекомендаціях, затверджених МОЗ та АМН України.

Підсумки наукових здобутків НДІ фітотерапії висвітлені в матеріалах цілого ряду міжнародних та республіканських наукових конференцій, представлені на республіканських та систематичних щорічних виставках, у кандидатських та докторських дисертаціях, захищені авторськими правами та патентами.

4. Чекман І.С. Клінічна фітотерапія: 7-е видання, доповнене. – І.С. Чекман. – Київ: Вид. АСК, 2006. – 656с.
5. Чекман І.С. Природні наноструктури та наномеханізми / І.С. Чекман, П.В. Сімонов. – К: Задруга, 2012. – 104с.
6. Яковлева І.Ю. Механізми актопротекторної дії похідних янтарної кислоти / І.Ю. Яковлева // Лікарська справа. – 2013. – №3. – С.89-96

SUMMARY

COPPER NANOPARTICLES' AND COPPER CONTAINING PLANTS' INFLUENCE ON AN ACTION OF METALLOENZYMES IN RATS' ORGANS IN CONDITION OF MOTION HYPOXIA

Gorchakova N.A., Simonov P.V., Chekman I.S.

Copper nanoparticles and juice of *Armeniaka vulgaris* and *Grossularia reclinata* increase activity of enzymes – superoxidismutase and cytochrome-C-oxidase – in heart and liver in rats in the conditions of motion hypoxia.

ГІПОТЕНЗИВНА ДІЯ ГАЛЕНОВИХ ПРЕПАРАТІВ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН

Грига В.І., Грига І.В., Ростока Л.М., Бернарда В.В., Рейті Г.Е.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Ужгород, Україна

Вступ. Біологічно активні речовини лікарських рослин відіграють важливу роль у живому організмі, впливаючи на різні функції, системи та обмін речовин.

Досліджувані нами галенові лікарські препарати лікарських рослин за токсикологічною класифікацією відносяться до мало отруйних речовин.

В лікуванні захворювань серцево-судинної системи значна увага приділяється препаратам рослинного походження [1, 4]. Проведені нами раніше дослідження, показали, що галенові препарати астрагалу мають гіпотензивну та заспокійливу дію.

Метою даного дослідження було з'ясувати вплив галенових препаратів лікарських рослин на артеріальний тиск при гіпертензії.

Відомо, що при гіпертонічній хворобі порушується обмін речовин та процес тканинного дихання, тому ми вивчали дію галенових препаратів досліджуваних рослин на протікання гіпертензії, а також на поглинання кисню тканинами.

Матеріал та методи досліджень. Ниркову гіпертензію викликали у білих щурів масою 150 – 200 г шляхом виведення нирки під шкіру за методом у модифікації.

Враховуючи те, що порушення окисно-відновних процесів особливо чітко проявляється при фізичному навантаженні, ми вважали за потрібне провести додаткову серію дослідів з встановленням впливу досліджуваних препаратів на поглинання кисню тканинами у щурів з

нирковою гіпертензією при фізичному навантаженні. Фізичне навантаження викликали шляхом плавання тварин у басейні на протязі 30 хвилин при температурі води 37° С [3]. Отримані результати обробляли методом варіаційної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. Дослідження проведено на 90 білих щурах. Проведено досліди на двох серіях тварин. Перша серія складалась з трьох груп; перша – інтактні щури (контрольні дані), друга – щури з нирковою гіпертензією, третя (складалась з 3 підгруп) – щури з нирковою гіпертензією, що отримували екстракт астрагалу, екстракт горобини чорноплідної, екстракт кадила мелісолистого. В другій серії налічувалось дві групи; перша – щури з нирковою гіпертензією, які отримували фізичне навантаження (плавання у басейні), друга (3 підгрупи) – тварини з нирковою гіпертензією, що отримували фізичне навантаження та галенові препарати астрагалу хлопунця, горобини чорноплідної та кадил мелісолистого. В кожній групі по 10 тварин.

Досліджувані препарати вводили всередину в дозі 50 мг/кг маси на протязі 30 днів, через п'ять днів після виведення нирки під шкіру. Артеріальний тиск вимірювали з загальної сонної артерії, вплив препаратів на поглинання кисню тканинами визначали в апараті Варбурга.

Експериментальні дослідження показали, що у щурів першої групи через п'ять днів після виведення нирки під шкіру підвищується артеріальний тиск, а також посилюється, в порівнянні з контрольними даними, поглинання кисню тканинами організму. Отримані результати вказують на те, що підвищення артеріального тиску та поглинання кисню тканинами головного мозку та міокардом у щурів збільшується вже на ранніх стадіях експериментальної ниркової гіпертензії, що пояснюється підсиленням рівня тканинного дихання внаслідок підвищення енергетичних затрат, особливо в місцях з переважно аеробними процесами.

У експериментальних щурів з нирковою гіпертензією, що отримували галенові препарати досліджуваних рослин, артеріальний тиск у порівнянні з групою тварин фізичного навантаження і гіпертензії був значно нижчий і майже відповідав висхідним даним.

Підвищення артеріального тиску та посилене поглинання кисню тканинами при гіпертензії та фізичному навантаженні викликано, очевидно, первинним порушенням кортикальної регуляції вазомоторної системи внаслідок перенапруження вищих відділів головного мозку. Крім того, підсилення тканинного дихання у таких тварин можна пояснити підвищеними затратами енергетичних ресурсів у клітинах мозку та серця. Згідно з даними літератури під час фізичної

роботи процеси витрат та відновлення проходять одночасно [2]. Відомо також, що відновлення обміну речовин у тканинах відбувається швидше при розвитку процесів гальмування у корі головного мозку.

У експериментальних тварин з нирковою гіпертензією, які отримували фізичне навантаження та досліджувані препарати, артеріальний тиск у порівнянні з щурами з фізичним навантаженням і гіпертензією був нижчим. Паралельно із зниженням артеріального тиску відмічається зменшення поглинання кисню тканинами мозку та серця.

Беручи до уваги те, що зменшення потреби головного мозку в кисні свідчить про перевагу процесів гальмування, виявлені нами зміни під впливом галенових препаратів лікарських рослин астрагалу хлопунця, горобини чорноплідної та кадила мелісолистого можна пояснити таким зрушенням функціонального стану центральної нервової системи. Нормалізацію артеріального тиску та тканинного дихання досліджуваними препаратами у тварин з нирковою гіпертензією і в умовах фізичного навантаження можна вважати результатом впливу на центральну нервову систему.

Висновки

1. Галенові препарати астрагалу хлопунця, горобини чорноплідної та кадила мелісолистого нормалізують артеріальний тиск та поглинання кисню тканинами у щурів з нирковою гіпертензією.
2. Галенові препарати астрагалу, горобини чорноплідної та кадила у тварин з гіпертензією, що отримували фізичне навантаження нормалізують артеріальний тиск та тканинне дихання великих півкуль головного мозку, стовбурової частини мозку та серця.

ЛІТЕРАТУРА

1. Грига І.В., Грига В.І., Фітотерапія. – Ужгород. – 2008. – 488 с.
2. Кулак І.А. В кн.: Физиология утомления при умственной и физической работе человека. – Минск, “Беларусь”, – 2009. – С. 21 – 32.
3. Рылова М.Л. В кн.: Методы исследования хронического действия вредных факторов среды в эксперименте. – Л.: “Медицина”, – 2003. – С. 102-131.
4. Чекман І.С. Клінічна фітотерапія. – К.: – 2000. – 510 с.

SUMMARY

HYPOTHENSIVE ACTION OF GALENS EXTRACTS MEDICINAL PLANTS

Griga V.I., Griga I.V., Rostoka L.M., Bernada V.V., Rejti G.E.

The removing of the kidney and placing it under the skin results in the development of hypertension and the increase the absorption of oxygen by the fibres of the body. These processes are aggravated under the additional physical loading by swimming in a pool.

When the experimental animals with renal hypertension and physical loading were given the extracts of, their arterial pressure has decreased breath of fabrics of a brain and heart also was normalized.

ФІТОТЕРАПІЯ У ФАРМАКОТЕРАПІЇ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ

Загородний М.І.

Національний медичний університет імені О.О.Богомольця, Київ, Україна

Актуальність теми. Артеріальна гіпертензія (АГ) є найпоширенішим хронічним захворюванням (Коваленко В.Н., 2013.; Сіренко Ю.М., 2010). Фармакотерапія АГ покращує ризики виникнення кардіальних та цереброваскулярних ускладнень. Це слугувало підставою для затвердження Національної програми профілактики і лікування АГ в Україні (Свищенко Є.П., 2013). Як свідчать вітчизняні та зарубіжні кардіологи свідчать про доцільність сумісного застосування фітопрепаратів та синтетичних медикаментів. В останні роки виявлені кардіопротекторні властивості кверцетину, які проявляють різнобічну фармакологічну активність і широко застосовуються в клінічній практиці для лікування серцево-судинних та інших захворювань (Максютина Н.П. и соавт., 2012). Разом з тим до теперішнього часу недостатньо досліджень з вивчення впливу метаболічної терапії при сумісному застосуванні з АГП на рівень артеріального тиску (АТ), його циркадну динаміку, зворотний розвиток товщини стінки лівого шлуночка (ЛШ), діастолічну функцію серцевого м'яза і ендотеліальну функцію судинної стінки. Для встановлення патогенетичних механізмів ефективності сумісного застосування метаболічних препаратів доцільні досліді на щурах із спонтанною артеріальною гіпертензією (САГ), оскільки за патогенетичними механізмами ця модель найбільше відповідає такій патології у людей, і використовується для дослідження антигіпертензивних і метаболічних препаратів.

Мета дослідження – підвищення ефективності лікування артеріальної гіпертензії II стадії шляхом розробки та обґрунтування доцільності комбінованого застосування метаболічного рослинного походження препарату – кверцетину в комплексній антигіпертензивній терапії на підставі вивчення, їх впливу на добовий профіль артеріального тиску, морфо-функціональний стан міокарду, функцію ендотелію судин, вільно-радикальні процеси і функціональний стан мембран еритроцитів у результаті клініко-експериментального дослідження.

Матеріали і методи дослідження. Досліді проведені на статевозрілих білих щурах із САГ та нормотензивних тваринах (normotensive Wistar-Kyoto rats) обох статей з початковою масою 150–160 г. Згідно методичних рекомендацій Державного експертного центру МОЗ України тварин утримували в стандартних умовах віварію

ДОСЛІДЖЕННЯ КОЛОЇДНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ЙОДОВАНОЇ ОЛІЇ ТА ЇЇ ВПЛИВУ НА РІВЕНЬ ХОЛЕСТЕРИНУ КРОВІ У ЗДОРОВИХ ЛЮДЕЙ

Ростока Л.М., Лях О.І., Лях В.І., Сіткар А.Д.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Ужгород, Україна

Всесвітня організація охорони здоров'я назвала атеросклероз однією з хвороб цивілізації. В розвинених країнах він вийшов на перше місце як причина захворюваності. Втрати працездатності, розвиток інвалідності і зростання смертності внаслідок атеросклерозу випередили аналогічні втрати, що настають від онкологічних, інфекційних захворювань, травм та інших хвороб. Атеросклероз обумовлює приблизно половину смертних випадків в цілому по популяції і є причиною близько 1/3 смертей у осіб у віці 35-65 років. В даний час в більшості країн збільшується поширеність атеросклерозу і його ускладнень - перш за все, ішемічної (коронарній) хвороби серця і мозкового інсульту.

Одним з основних факторів ризику виникнення атеросклерозу є дисліпідемія. Загальновідомо, що вживання ω -3-поліненасичених жирних кислот (ω -3-ПНЖК) здатне оптимізувати рівень холестерину (ХЛ) крові (\downarrow ЛПНЦ та \uparrow ЛПВЦ). Їх дія на ліпідний обмін проявляється зниженням синтезу ТГ та аполіпропротеїну В у печінці, видаленням із кровотоку ЛПДНЦ, опосередкованим збільшенням ЛПВЦ. Позитивні ефекти ω -3-ПНЖК були підтверджені в рандомізованих плацебо контрольованих дослідженнях у кардіологічних хворих. Крім того встановлено, що вживання з їжею омега-3-ПНЖК призводить до підвищення рівню антиатерогенних ЛПВЦ в сироватці крові та супроводжується достовірним зниженням всіх атерогенних фракцій [1].

Зміна вмісту ХЛ в крові також залежить від рівня тиреоїдних гормонів. Загальний вміст ХЛ в організмі визначається співвідношенням його анаболічного й катаболічного пулів. Незважаючи на зменшення швидкості синтезу ХЛ при гіпотиреозі, ще більше зменшується швидкість його екскреції з жовчю. У результаті рівні в крові загального ХЛ і ХЛ ЛПНЦ зростають. На противагу цим змінам, при гіпертиреозі тиреоїдні гормони одночасно збільшують як швидкість синтезу ХЛ, так і швидкість його катаболізму та екскреції. В результаті переважання швидкості катаболізму та екскреції над швидкістю продукції рівень ХЛ в крові при гіпертиреозі знижений. Тиреоїдні гормони впливають на обмін ХЛ і через обмін ліпопротеїнів крові. Так, при гіпотиреозі збільшується концентрація в сироватці крові ХЛ ліпопротеїнів проміжної і низької щільності, причому величина гіперхолестеринемії корелює зі ступенем вираженості гіпотиреозу. Найважливішими причинами підвищення рівня ХЛ при

цьому стані є зменшення числа рецепторів ЛПНЦ і зниження активності печінкової ліпази, що призводить до зниження ефективності перетворення ЛППЦ в ЛПНЦ [4].

До складу фракції ЛПВЦ входять аполіпропротеїни ароА-І, ароС-І, ароС-ІІ, а також лецитин-холестерин-ацилтрансфераза, яка каталізує утворення ефірів ХЛ, що і є основою механізму зворотного транспорту ХЛ. Але ЛПВЦ також безпосередньо здатні захоплювати ХЛ, що міститься в позапечінкових тканинах. Виділяють два варіанти: 1) взаємодія ЛПВЦ із рецепторами SP-ВІ у багатих на ХЛ клітинах ініціює пасивну дифузію ХЛ від клітинної мембрани всередину компонентів ЛПВЦ, які потім транспортують ХЛ назад в печінку; 2) у багатій на ХЛ клітині після розщеплення ЛПВЦ, ароА-І взаємодіє із активним транспортером - білком АВС. АроА-І (і вірогідно ЛПВЦ) поглинається шляхом ендоцитозу, далі знову секретується уже наповнений ХЛ, який переноситься в печінку [3].

Метою роботи було порівняння впливу ω -3-ПНЖК і йодованої олії (ЙО) на вміст ХЛ в крові, а також дослідження колоїдних властивостей ЙО.

Об'єктом дослідження стали добровольці (студенти УжНУ). Вони були розділені на 2 групи (n=15), які протягом трьох тижнів приймали риб'ячий жир з ω -3-ПНЖК та ЙО. Риб'ячий жир - 2 капсули на день (в 1 капсулі ω -3-ПНЖК - 1000 мг). ЙО - 1 мл 1 раз на день перед прийомом їжі (вміст йоду в 1 мл - 200 мкг). До і після прийому визначали вміст ХЛ в сироватці крові. Також вимірювали густину (пікнометричним методом) та критичну концентрацію міцелоутворення (ККМ) (кондуктометричним методом) йодованої та звичайної соняшникової олії, для чого були приготовлені емульсії 10% розчину олеату калію та олії у співвідношенні 1:1. Отримані дані оброблено з використанням програми Microsoft Office Excel.

За результатами парного двовибіркового t-критерію Стьюдента існує статистично значуща відмінність між рівнями ХЛ до та після прийому препаратів (p<0,05) (табл. 1).

Таблиця 1. Зміна рівня холестерину крові (ммоль/л) в динаміці дослідження

	До прийому	Після прийому
Риб'ячий жир	3,44±0,37	3,96±0,38
Йодована олія	3,63±0,31	4,38±0,3

Встановлено, що після прийому як риб'ячого жиру, так і ЙО відбувається відносно збільшення рівня ХЛ. Вірогідно, це зумовлено тим, що в експерименті брали участь молоді здорові люди, а саме студенти, які, зазвичай, перебувають у стані перенапруженості,

посиленої розумової діяльності, на фоні якої відбувається адаптаційна зміна метаболізму. Тому, у даному випадку, доцільніше говорити про оптимізацію рівня ХЛ з посиленням його синтезу для потреб гормонутворення, побудови клітинних мембран, утворення жовчних кислот і вітамінів групи D.

Як було розглянуто вище, підвищення рівня тиреоїдних гормонів призводить до зниження рівня ХЛ. Безпосереднє їх використання для профілактики атеросклерозу має багато протипоказань. Але прийом ЙО здатен посилювати саморегуляторні механізми щитоподібної залози і збільшити рівень тиреоїдних гормонів фізіологічно.

Було побудовано графік залежності $\lambda=f(\sqrt{C})$ та визначено ККМ емульсій досліджуваних олій (табл. 2). ККМ₁ показує нам ту найменшу концентрацію речовини, при якій уже починають утворюватися міцели. Міцелоутворення надає розчинам здатність до солюбілізації, тобто колоїдного розчинення олеофільних речовин. ККМ₂ (що характерно в основному для сполук з вуглеводневим радикалом більше C₁₂) може свідчити про зміну ступеня асоціації молекул емульсії, укрупнення міцел та зміну їх форми [2].

Таблиця 2. Результати дослідження колоїдних властивостей емульсій звичайної та йодованої соняшникових олій

	Звичайна олія	Йодована олія
Густина	0,9571 г/см ³	0,9586 г/см ³
ККМ ₁	1,6%	0,8%
ККМ ₂	6%	3%

Оскільки емульсія ЙО має меншу ККМ, ніж звичайної, то це дозволяє припустити, що ліпопротеїди, у складі яких є йодовані жирні кислоти, уже при менших їх кількостях утворюють міцели та легше поглинають ХЛ. Це може дати перспективу для використання органічних йодидів у профілактиці атеросклерозу.

Таким чином, нашими дослідженнями встановлений позитивний вплив ω -3-ПНЖК на пул ХЛ, що дозволяє рекомендувати їх для профілактики атеросклерозу. Ця дія вірогідно зумовлена, в основному, стабілізацією мембран ендотелію кровоносних судин проміжними і кінцевими продуктами їх метаболізму. Прийом ЙО здатен оптимізувати рівень ХЛ, вірогідно як прямо (через полегшення дифузії ХЛ та його поглинання компонентами ЛПВЩ), так і опосередковано (через фізіологічно стимульовану дію тиреоїдних гормонів). Крім того прийом ЙО може запобігти виникненню гіпотиреозу та ендемічного зобу, що є дуже актуальним на Закарпатті. Тим самим, показана доцільність використання ЙО у профілактиці атеросклерозу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Анохина Г.А. Омега -3 поліненасичені жирні кислоти в лікуванні внутрішніх хвороб//Новости медицины и фармации-2010.-№3(308).
2. Мицеллообразование, солюбилизация и микроэмульсии / [К. Л. Миттел, П. Мукерджи, Л. М. Принс] ; ред. К. Л. Миттел ; пер. с англ. М. Г. Гольдфельда ; под ред. В. Н. Измайловой. - Москва : Мир, 1980. - 597 с.
3. Нельсон Д. Основы биохимии Ленинджера. В 3 т. : [учебник]: пер. с англ. Т. 2 : Биоэнергетика и метаболизм / Д. Нельсон, М. Кокс. - Москва : БИНОМ. Лаборатория знаний, 2014. - 636 с.
4. Щитовидная железа. Фундаментальные аспекты / под ред. проф. А.И.Кубарко и проф. S.Yamashita. - Минск - Нагасаки, 1998. - 368 с.

SUMMARY

RESEARCH OF COLLOIDAL PROPERTIES OF IODIZED OIL AND ITS EFFECT ON THE BLOOD CHOLESTEROL RATE OF HEALTHY PEOPLE

Rostoka L., Lyakh O., Lyakh V., Sitkar A.

Influence of ω -3 fatty acids and thyroid hormones on the blood cholesterol rate is generalized. The ways of reverse cholesterol transport are shown. Colloidal properties of iodized oil are analyzed. The expediency of using organic iodine for the prevention of atherosclerosis is substantiated.

ІННОВАЦІЇ В АСОРТИМЕНТІ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ ФІЗІОЛОГІЧНО-ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Рудавська Г.Б., Вежлівцева С.П., Бузіян М.І.

Київський національний торговельно-економічний університет, Київ, Україна

Одним з найбільш важливих напрямів розвитку харчової галузі в Україні є розробка фізіологічно-функціональних харчових продуктів, які містять інгредієнти, що сприятливо впливають на організм людини, підвищують його опірність захворюванням та поліпшують багато фізіологічних процесів.

Вагомий внесок у створення науково-практичних засад виробництва фізіологічно-функціональних харчових продуктів зробили такі вчені України: Арсеньєва Л.Ю., Гуліч М.П., Дорохович А.М., Дробот В.І., Іоргачева К.Г., Капрельянц Л.В., Кравченко М.Ф., Перцевий Ф.В., Рудавська Г.Б., Сирохман І.В., Українець А.І., Бодак М.П. та ін. [1,2].

Проте проблема розроблення фізіологічно-функціональних кондитерських виробів, які відповідають вимогам нутриціології до харчування різних груп населення з урахуванням віку, фізичного навантаження, стану здоров'я є не до кінця вирішеною. Це зумовлює необхідність створення та наукового обґрунтування нових інноваційних кондитерських виробів покращеного інгредієнтного складу за рахунок використання підсолоджувачів, цукрозамінників,

тренінгів та мастер-класів. 4). Удосконалення регіональної комп'ютерної програми бази даних жіночого населення, що підлягає профоглядам з цитологічним скринінгом. 5). Впровадження цервікального скринінгу, поширеного в розвинутих країнах: рідинна цитологія з ВПЛ – тестуванням високоонкогенних типів при первинному скринінгу та маркерів проліферації при їх виявленні.

ЛІТЕРАТУРА

1. NIH Конференція по досягненню консенсусу про рак шийки матки, 1996.
2. ВООЗ/ Європейська організація досліджень з генітальної інфекції та неоплазія, 1996
3. McIntosh N. JHPIEGO strategy paper. 2000;
4. Bosch FX et al. J Clin Pathol 2002; 55: 244–65.
5. Parkin D. M. Burden and Trends of Type-Specific Human Papillomavirus Infections and Related Diseases in the Latin America and Caribbean Region / Parkin D. M., Almonte M., Bruni L. [та ін.]. // Vaccine . – 2009. – № 26 . – С.1–15.
6. Благуляк Т. В. Медико-соціальне обґрунтування оптимізації системи комплексної профілактики раку шийки матки : автореф. дис. на здобуття наук. ст. канд. : спец. 14.02.03 "Соціальна медицина" Благуляк Тетяна Валеріївна – Харків, 2015. – 23 с.

SUMMARY

OPTIMIZATION OF KOMPLEKSNNOYI PREVENT CERVICAL CANCER IN THE TRANSCARPATIAN REGION

Patskan I.I., Korsak V.V.

The trend to increased morbidity and mortality of cervical cancer, a high proportion of abandoned cases in need of optimization of the comprehensive cervical cancer prevention. Key measures: strengthening health education outreach on the issue of cervical cancer, training of medical staff in diagnosis and treatment of cervical pathology, the computer program Improving regional database of the female population to be prophylactic examinations with cytological screening. The introduction of cervical screening, liquid cytology with HPV - types vysokoookohennyh testing and proliferation markers.

ВПЛИВ ПАРЕНТЕРАЛЬНОГО ВВЕДЕННЯ МЕТІОНІНУ НА ТИРЕОЇДНИЙ СТАТУС В ЕКСПЕРИМЕНТІ

Ростока Л.М., Райко О.Ю., Грига І.В., Бернада В.В., Рейті Г.Е., Грига В.І, Сіткар А.Д., Лях О.І.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Ужгород, Україна

Останнім часом препарати амінокислот знайшли дуже широке застосування в медицині. Одним з них є метіонін та його активна форма S-аденозилметіонін (SAM) [2]. Різносторонні метаболічні їх ефекти лягли в основу їх використання в гепатології для профілактики та лікування внутріпечінкового холестазу, захисту печінки від дії гепатотоксичних речовин, алкоголю, наркотиків, медикаментів, інфекційних агентів. SAM сприяє збільшенню вмісту відновленого глутатіону в мікросомах печінки, як потужного антиоксиданта, що є захистом проти розвитку стеатозу печінки. SAM відіграє роль в роботі

імунної системи, клітинних мембран, утворенні та розпаді в головному мозку таких сполук як серотонін, мелатонін та дофамін, приймає участь в реакціях синтезу поліамінів, які відіграють важливу роль в передачі нейрогуморальних сигналів і регенерації нервів, а також проявляють антиоксидантну активність. Активна форма метіоніну також має антидепресивний ефект, показана його ефективність при остеоартрози, фіброміалгії. За даними попередніх досліджень SAM може мати терапевтичний потенціал для лікування пацієнтів з хворобою Альцгеймера. Є дані про інгібування SAM росту пухлинних клітин, а у хворих цукровим діабетом він може проявляти гіпоглікемічний ефект [2-5].

Враховуючи, що проблема йододефіциту, не дивлячись на профілактику, до цього часу залишається актуальною [1], вивчення впливу метіоніну на тиреоїдний статус організму на фоні введення гормонів щитовидної залози представляє науковий інтерес.

Метою роботи було дослідження впливу парентерального введення метіоніну, на тиреоїдний статус морських свинок індивідуально та в комбінації з активною формою тиреоїдних гормонів – Т₃.

Дослідження проводили на 15 безпорідних морських свинках, які утримувались в стандартних умовах віварію. Інтактним морським свинкам вводили парентерально: 1) метіонін із розрахунку 500 мкг/кг; 2) комбінацію Т₃ (в дозі 100 мкг/кг ваги) та метіоніну у вказаній дозі. Через 4 год. після введення препаратів тварин декапітували та забирали кров. Вміст тироксину (Т₄, нмоль/л), трийодтироніну (Т₃, нмоль/л), тироксинв'язуючої властивості (ТЗВ) визначали радіоімунологічним методом за допомогою стандартних тест-наборів. Отримані дані оброблено табличним процесором Microsoft Office Excel.

Результати дослідження:

Нашими дослідженнями встановлено, що парентеральне введення тваринам метіоніну викликає значне підвищення рівню зТ₄ (майже в 2 рази) (таб.).

Таблиця. Параметри тиреоїдного статусу сироватки крові у морських свинок після введення метіоніну і його комбінації з Т₃

Параметри	Контроль n = 5	Введення мет n = 5	Введення мет з Т ₃ n = 5
зТ ₄	81,6±2,6	144±5,9*	46±2,8* **
Т ₃	1,42±0,05	1,35±0,09	3,27±0,13* **
ТЗВ	0,92±0,01	0,83±0,06	0,65±0,09*
ІВТ ₄	88,2±1,53	175±11,5*	70,8±5,60* **

*та** - відмінності достовірні по відношенню до контролю та попередньої групи

При цьому не спостерігається достовірних зсувів ТЗВ сироватки крові, що очевидно, сприяє росту показника ІВТ₄. Отже, введення

метіоніну стимулює функціональну активність щитовидної залози, гормони якої, напевно, необхідні в цих умовах для утилізації даної амінокислоти, балансування та формування амінокислотних резервів тканин, їх мобілізації, а також для регуляції інших видів метаболізму, включаючи ліпідний.

Важливо відмітити, що навантаження тварин метіоніном на фоні введеного T_3 змінює характер впливу на формування пулу T_4 з різким зниженням його рівню в сироватці крові. Однак, рівень T_3 при цьому зростає в порівнянні з таким у свинок попередньої групи, що очевидно, визначається додатковою стимуляцією метіоніном конверсії T_4 в T_3 на фоні введеного T_3 . ТЗВ у тварин цієї групи залишається самою низькою. Це, напевно, свідчить про ріст насиченості транспортних білків крові тироксином, а також зменшення показника ІВТ₄ в порівнянні з показниками у інтактних тварин.

Таким чином, комбінація T_3 з метіоніном викликає більш виражені зміни в тиреоїдному статусі, ніж окремо метіонін. Між тим, загальна картина зсувів його показників аналогічна показникам у тварин, які діставали T_3 , що, очевидно, можна пояснити посиленням метаболічного ефекту трийодтироніну метіоніном. Ці дані можуть послужити основою для врахування фонового рівню T_3 при призначеннях і використанні таблетованого метіоніну, в тому числі в умовах йодної недостатності, де спостерігається компенсаторне зростання рівню цього гормону.

ЛІТЕРАТУРА

1. Росток Л. М., Турияни И. М., Котунович В. О. и др. Информационный обзор о йодной недостаточности, ее последствиях и профилактике (обзор литературы)// Актуальні проблеми економіки. - №10 (124). - С. 326-341.
2. Хворостинка В.Н., Янкевич А.А., Журавлева А.К. (2008) Заболевания гепатобилиарной системы, ассоциированные с сахарным диабетом. Міжнар. ендокринол. журн., 6(18): 7276.
3. Luo J., Li Y.N., Wang F. et al. (2010) S-adenosylmethionine inhibits the growth of cancer cells by reversing the hypomethylation status of c-myc and H-ras in human gastric cancer and colon cancer. Int. J. Biol. Sci., 6(7): 784-795.
4. Najm W.I., Reinsch S., Hoehler F. et al. (2004) S-adenosyl methionine (SAME) versus celecoxib for the treatment of osteoarthritis symptoms: a double-blind cross-over trial/BMC Musculoskel. Disord. 2004; 26: 5-6.
5. Tchanchou F., Graves M., Ortiz D. et al. (2006) S-adenosyl methionine: A connection between nutritional and genetic risk factors for neurodegeneration in Alzheimer's disease. J. Nutr. Health Aging., 10(6): 541-544.

SUMMARY

IMPACT OF PARENTERAL INJECTION OF METHIONINE ON THYROID STATUS IN EXPERIMENT

Rostok L., Rajko O., Griga I., Bernada V., Reyti G., Griga V., Sitkar A., Liakh O.

The research was conducted on the impact of parenteral injection of methionine on thyroid status of guinea pigs individually and in combination with the active form of thyroid hormones - T_3 . It is shown that the combination of T_3 and methionine causes more expressed changes in thyroid status than individually methionine.

БІОЛОГІЧНА РОЛЬ ЕСЕНЦІАЛЬНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У ЖИВІЙ МАТЕРІЇ (МЕДИЧНІ АСПЕКТИ)

Ростока Л.М., Сіткар А.Д., Немеш І.М., Лях О.І., Лях В.І.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Ужгород, Україна

Біоелементологія - відносно нова галузь наук про життя, яка вивчає вміст, метаболізм та біологічну роль хімічних елементів в живій матерії. Також, предметом її вивчення є мікроелементози (диселементози) - тимчасове або тривале порушення елементного складу організму, внаслідок їх дефіциту, надлишку чи дисбалансу. До них відносять такі патологічні стани, як ендемічний зоб, флюороз, перніціозна та залізодефіцитні анемії, сатурнізм, алюмінієва енцефалопатія, ендемічна подагра, борний ентерит та ін. [4]. Крім цього, при різних соматичних захворюваннях відмічається зміна концентрації або порушення співвідношення елементів в організмі. Тому, знання біоелементології є важливим для з'ясування етіології та патогенезу різних хвороб, їх діагностики, лікування та профілактики.

На даний час до складу періодичної системи входить 126 хімічних елементів. З них елементи з 1 по 94 виявлені в природі стабільному стані, елементи з 95 до 126 можуть знаходитися в навколишньому середовищі тільки долі секунди і були синтезовані штучно, шляхом ядерних реакцій. В живих організмах було виявлено 65 із 126 елементів періодичної системи.

Живі системи надають перевагу сполукам тих елементів, які здатні утворювати достатньо міцні, але в той же час лабільні зв'язки. Ці зв'язки повинні легко піддаватися як гомолітичному, так і гетеролітичному розриву, а також циклізації. Саме тому органомом №1 є Карбон. Н і О - набагато менш лабільні атоми, але вони утворюють стійке і унікальне середовище для сполук інших елементів - воду - і забезпечують протікання і кислотно-основних, і окисно-відновних процесів. Елементи N, P і S, а також метали Fe, Cu, Mo відрізняються особливою лабільністю при утворенні хімічних зв'язків. Вони здатні проявляти різні ступені окиснення і різні координаційні числа, часто є складовими ферментів. Як правило, елементи, що проявляють стабільну ступінь окиснення (Na, K, Ca, Mg) утворюють фундаментальні системи в живих організмах: електролітичне середовище, тверді структури.

По своєму кількісному складу в живих системах, хімічні елементи поділяють на (рис. 1) [1, 2, 3, 5]:

► Елементи-органогени (>98%): C, H, O, N;

► Макроелементи (0,01 - 0,1%): Na, K, Mg, Ca, S, P, Cl, Fe;

► Мікроелементи (0,01 - 0,000001%): Cu, Zn, Ba, F, Br, I, Co, Ni, Mo, V, Cr, Mn, B, Si, Se;

► Ультрамикроелементи (<0,000001%): Li, Be, Rb, Sr, Ag, Cd, Cs, Au, Hg, Ra, Al, Ti, Zr, Sn, Pb, As, Nb, Sb, Te, U;

► В надзвичайно малих кількостях або у вигляді домішок: Sc, Ga, Ge, Y, In, La, Tl, Ta, W, Bi, Ce, Sm, Th, Re, Tc, Ar, Xe, Rh;

► Елементи, що відсутні в біосфері.

Період	Ряд	Група (підгрупа)													
		a Ib	a II b	a III b	a IV b	a V b	a VI b	a VII b	a VIII b						
1	1	H						He							
2	2	Li	Be	B	C	N	O	F	Ne						
3	3	Na	Mg	Al	Si	P	S	Cl	Ar						
4	4	K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni				
	5		Cu	Zn	Ga	Ge	As	Se	Br	Kr					
5	6	Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd				
	7		Ag	Cd	In	Sn	Sb	Te	I	Xe					
6	8	Cs	Ba	La*	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt				
	9		Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	Rn					
7	10	Fr	Ra	Ac**	Rf	Db	Sg	Bh	Hs	Mt	Ds				
	11		Rg	Cn	Uut	Fl	Uup	Lv	Uus	Uuo					
8	12	Uue	Ubn	Ubu***											
*		Ce	Pr	Nd	Pm	Sm	Eu	Gd	Tb	Dy	Ho	Er	Tm	Yb	Lu
**		Th	Pa	U	Np	Pu	Am	Cm	Bk	Cf	Es	Fm	Md	No	Lr
***		Ubb	Ubt	Ubq	Ubr	Ubs									

Рис 1. Альтернативна періодична система біоелементів (за кількісним складом у живих системах)

Вміст макроелементів в організмі достатньо постійний, але навіть порівняно великі тимчасові відхилення від норми сумісні із біодіяльністю. Для мікроелементів, навпаки, незначні відхилення їх вмісту від норми викликають важкі захворювання. Макро- і мікроелементи виконують принципово різні функції. Макроелементи складають основу тканин, визначають властивості всього середовища організму в цілому: підтримують певне значення рН, осмотичний тиск, утримують в колоїдному стані частинки деяких речовин. Мікроелементи на відміну від них, нерівномірно розподілені в організмі і часто володіють спорідненістю до певного типу тканин.

Нами встановлено, що концентрація есенціальних елементів у живих системах не залежить від їхнього біологічного значення, але нами знайдено статистично значущий взаємозв'язок між кількісним вмістом біоелементів та їх фізико-хімічними властивостями (за критерієм χ^2 -Пірсона, $p < 0,01$). Найбільш суттєву роль відіграють перші 3 групи елементів (27 елементів). При розділенні їх не за

концентрацією в біосфері, а за фізико-хімічними властивостями бачимо, що до складу живих систем входять: 7 неметалів, 4 галогени, 2 лужні метали, 3 лужноземельні метали, 2 металоїди, 9 перехідних металів. В надзвичайно малих кількостях у біосфері міститься постперехідних металів, лантаноїдів, актиноїдів та інертних газів. Тобто чим менша реакційна здатність хімічних елементів і чим більша стабільність зв'язків їх сполук, тим менша концентрація цих елементів в біологічних системах.

Таким чином, жоден біохімічний або фізіологічний процес не має справу з яким-небудь одним окремо взятим елементом. При вивченні метаболічних процесів людського організму врахування показників біоелементного складу та його зсувів є важливими для розуміння етіопатогенезу різних захворювань, їх діагностики, лікування та профілактики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Башкин, В.Н. Биогеохимия / В.Н. Башкин, Касимов Н.С. – М: Научный мир, 2004. – С.283-286.
2. Бертини И. Б52 Биологическая неорганическая химия: структура и реакционная способность [Электронный ресурс] : в 2 т. Т. 1 / И. Бертини, Г. Грей, Э. Стифель, Дж. Валентине ; пер. с англ. — 2-е изд. - М. : БИНОМ. Лаборатория знаний, 2014. - 506 с.
3. Неорганическая биохимия: В 2-х т. Т.1, 2. Под ред. Г. Эйхгорна. Пер. с англ.- М.: Мир, 1978.- 711 с.
4. Скальный, А.В. Биоэлементология: основные понятия и термины [Текст]: терминологический словарь / А.В.Скальный, И.А. Рудаков, С.В. Нотова, В.В. Скальный, Т.И. Бурцева, О.В. Баранова, С.Г. Губайдулина. - Оренбург: ГОУ ОГУ, 2005. – 50 с.
5. Скальный А. В. Химические элементы в физиологии и экологии человека : Учебное пособие М. : Оникс 21 век, : Мир, 2004. - 216 с.

SUMMARY

BIOLOGICAL ROLE OF ESSENTIAL ELEMENTS IN LIVING MATTER (MEDICAL ASPECTS)

Rostoka L., Sitkar A., Nemesh I., Lyah O., Lyah V.

The concepts of bioelementology and dyselementoses are defined. The relation between the biological role of the essential elements and their physical and chemical properties and concentrations in living matter is analyzed. Alternative periodic system of bioelements is developed.

МОЖЛИВОСТІ МЕДИКАМЕНТОЗНОЇ КОРЕКЦІЇ ТРИВОЖНО-ДЕПРЕСИВНИХ РОЗЛАДІВ У ХВОРИХ ІЗ СЕРЦЕВО-СУДИННОЮ ПАТОЛОГІЄЮ

Росул М.М.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Ужгород, Україна

Депресивні розлади і серцево-судинні захворювання є взаємозалежними станами [2]. У депресивних хворих ризик раптової

симпатичної нервової системи, що характеризувалося відносними підвищенням потужності LF-хвиль та зменшенням вкладу HF-коливань, зниженням показників TP, SDNN, RMSSD. Зокрема, у положенні лежачи (ДІ до КІ): SDNN 31,93 та 59,37 мс* (де * - $p < 0,05$), відповідно; RMSSD 24,00 та 54,60 мс*; pNN50 – 5,69 та 24,35 %*; TP 1246,08 та 3248,22 мс²*; VLF 478,00 та 1052,73 мс²*; LF 479,61 та 1089,35 мс²*; HF 288,47 та 1106,14 мс²*; LF/HF 2,9 та 1,8. Подібні зміни спостерігались і в ортостатичній пробі, відповідно: SDNN 31,55 та 52,90 мс*; RMSSD 17,90 та 23,53 мс; pNN50 – 0,54 та 5,75*; TP 974,29 та 3505,97 мс²*; LF 403,64 та 1584,81 мс²*; HF 75,51 та 323,76 мс²*; LF/HF 7,98 та 6,35.

Висновки. Отже, ВСР в учасників АТО з ПТСР і ХГ характеризується достовірним зниженням її основних параметрів, із відносними зменшенням парасимпатичного та зростанням симпатичного впливів на ритм серця. Вегетативний дисбаланс із надмірною активністю симпатичного відділу вегетативної нервової системи зберігається впродовж усього стаціонарного етапу лікування, що вимагає відповідної медикаментозної корекції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Cherkas A, Eckl P, Gueraud F, Abrahamovych O, Serhiyenko V, Yatskevych O, Pliatsko M, Golota S. Helicobacter pylori in sedentary men is linked to higher heart rate, sympathetic activity, and insulin resistance but not inflammation or oxidative stress. *Croat Med J.* 2016 Apr 23;57(2):141-9.
2. Clausen A.N., Aupperle R.L., Sisante J-F.K., Wilson D.R., Billinger S.A. (2016). Pilot Investigation of PTSD, Autonomic Reactivity, and Cardiovascular Health in Physically Healthy Combat Veterans. *PLoS ONE* 11(9):e0162547. doi:10.1371/journal.pone.0162547

SUMMARY

HEART RATE VARIABILITY IN SOLDIERS THAT PARTICIPATED IN ANTITERRORIST OPERATION WITH POSTTRAUMATIC STRESS DISORDER AND CHRONIC GASTRODUODENITIS

Yatskevych O. Y., Samko Kh. B., Derkach Z. V., Cherkas A. P., Abrahamovych U. O.

Heart rate variability (HRV) was determined in 30 soldiers with posttraumatic stress disorder (PTSD) and chronic gastroduodenitis that participated in antiterrorist operation (ATO) in Eastern Ukraine and 30 apparently healthy volunteers. Significantly lower parameters of HRV with relative decrease in parasympathetic and increase in sympathetic activity of autonomic nervous system were observed in PTSD group compared to control group.

ЗМІСТ

	Стор.
ПЕРЕДМОВА	3
РОЗДІЛ І	
<i>МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ТА ЗАСОБІВ РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ЗДОРОВ'Я І ЯКОСТІ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ</i>	7
MOŽNOSTI PREVENCIE A LIEČBY NÁDOROV PRIRODZENÝMI PROSTRIEDKAMI MUDr. Štefan Košík, CSc.	7
ЗАСТОСУВАННЯ ФІТОЗБОРІВ В КОМПЛЕКСНІЙ ТЕРАПІЇ ХВОРИХ НА ХРОНІЧНИЙ ГАСТРИТ ІЗ ПІДВИЩЕНОЮ СЕКРЕТОРНОЮ ФУНКЦІЄЮ ШЛУНКА Блещкан М.М., Ганич Т.М., Свистак В.В., Ганич О.Т.	8
КОРЕКЦІЯ ЛІПІДНОГО СПЕКТРУ КРОВІ ЗА ДОПОМОГОЮ ФІТОЗБОРІВ Блещкан М.М., Трохимович А.А.	10
ВПЛИВ КОМБІНОВАНОГО ПРЕПАРАТУ РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ КАРДІОФІТ НА СТАН СИСТЕМИ ФІБРИНОЛІЗУ У ХВОРИХ ІЗ ХРОНІЧНОЮ СЕРЦЕВОЮ НЕДОСТАТНІСТЮ ТА СУПУТНИМ ХРОНІЧНИМ ОБСТРУКТИВНИМ ЗАХВОРЮВАННЯМ ЛЕГЕНЬ Бобкович К.О., Гілюк О.В.	12
СЕЧОКАМ'ЯНА ХВОРОБА І ФІТОТЕРАПІЯ Богдан Н.М., Миронов О.Л., Богза С.С.	15
КОРЕКЦІЯ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ, АБДОМІНАЛЬНОГО ОЖИРІННЯ ТА ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ ТИПУ 2 ФІТОТЕРАПЕВТИЧНИМ ЗАСОБОМ У ХВОРИХ НА РЕВМАТОЇДНИЙ АРТРИТ Букач О.П., Федів О.І.	17
ЗАСТОСУВАННЯ ФІТОПРЕПАРАТІВ ПРИ ПАНІЧНІЙ ХВОРОБІ Булеца Б.А., Адамчо Н.Н., Пак Л.Н., Цьока А.Б.	19
ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ХОФІТОЛУ В КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ХВОРИХ З ДИСФУНКЦІЄЮ ЖОВЧНОВІДІЛЬНОЇ СИСТЕМИ Буфан М.М., Новосад А.Б., Терлецький О.М.	20
НАСЛІДКИ МІЖМЕДИКАМЕНТОЗНОЇ І ЛІКИ-РОСЛИННОЇ КОНКУРЕНЦІЇ В КЛІНІЧНІЙ ПРАКТИЦІ Вдовиченко В.І., Острогляд Т.В.	23
ДЕСИНХРОНОЗИ ЯК ДОДАТКОВІ ПАТОГЕНЕТИЧНІ ФАКТОРИ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ФІТОФАРМАКОКОРЕКЦІЇ Волошин О.І., Бойчук Т.М., Волошина Л.О.	25
ФІТОХОНДРОПРОТЕКТОРНІ ЗАСОБИ В КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ХВОРИХ Н ОСТЕОАРТРОЗ З ВИСОКИМ РІНЕМ КОМОР БІДНОСТІ Волошина Л.О., Доголіч О.І., Вівсяник В.В.	29
МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОЧИТКІВ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ Воробець Н.М.	32

ВІПЛИВ НАНОЧАСТИНОК МІДІ ТА МІДЬВМІСНИХ РОСЛИННИХ ЗАСОБІВ НА АКТИВНІСТЬ МЕТАЛОФЕРМЕНТІВ В ОРГАНАХ ЩУРІВ ПРИ РУХОВІЙ ГІПОКСІЇ Горчакова Н.О., Сімонов П.В., Чекман І.С.	34
ГІПОТЕНЗИВНА ДІЯ ГАЛЕНОВИХ ПРЕПАРАТІВ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН Грига В.І., Грига І.В., Ростока Л.М., Бернарда В.В., Рейті Г.Е.	36
ФІТОТЕРАПІЯ У ФАРМАКОТЕРАПІЇ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ Загородний М.І.	39
ЗАСТОСУВАННЯ ПЕРСТАЧУ БІЛОГО В АПІФІТОТЕРАПІЇ Захарія А. В., Давидова Г. І., Гоцька С. М.	41
ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ В СЦЕНАРИХ ЕТНОГРАФІЧНОГО АНСАМБЛЮ ШКОЛИ Канюк В. Ю.	44
ЗАСТОСУВАННЯ Ф.АКТИВ ПРИ ЦУКРОВОМУ ДІАБЕТИ Коваль В.Ю., Савка Ю.М., Заячук І.П.	48
ВИВЧЕННЯ РЕПАРАТИВНОЇ ДІЇ МАЗІ З ЕКСТРАКТОМ ВЕРОНІКИ НА МОДЕЛІ ПОВНОШАРОВИХ ВИРІЗАНИХ ПЛОЩИННИХ РАН Марчишин С.М., Козир Г.Р., Мілян І.І., Сопель О.М.	51
МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ФІТОТЕРАПІЇ У КОМПЛЕКСІ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ ПРИ ПЕПТИЧНІЙ ВИРАЗЦІ ДВНАДЦЯТИПАЛОЇ КИШКИ НА ДИСПАНСЕРНО-ПОЛІКЛІНІЧНОМУ ЕТАПІ Мелега К.П., Дуло О.А.	53
ДОСЛІДЖЕННЯ МАКРО- І МІКРОЕЛЕМЕНТІВ SILPHIUM PERFOLIATUM L. Мислюк М.Б., Грицик А.Р., Мельник М.В., Волощук М.Д.	56
ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ У НАРОДНІЙ ТА НАУКОВІЙ МЕДИЦИНІ Опрошанська Т. В., Хворост О. П.	58
ВИКОРИСТАННЯ ДИКООСЛИХ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН В ОФТАЛЬМОЛОГІЇ Решетило Л.І., Донцова І.В., Ольхова О.В.	59
РОСЛИННА СИРОВИНА – СКЛАДОВА ЗДОРОВОГО ПРОДУКТУ Сирохман І.В., Олійник О.І.	62
ФІТОТЕРАПІЯ У КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ХВОРИХ НА НЕАЛКОГОЛЬНИЙ СТЕАТОГЕПАТИТ Фатула М.І., Машура Г.Ю., Ганич О.Т., Петрик І.М., Балаба В.В., Курах А.В.	64
ОСОБЛИВОСТІ ФІТОТЕРАПІЇ ПРИ КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ХВОРИХ НА РЕВМАТОЇДНИЙ АРТРИТ Федів О.І., Букач О.П.	68
РОЛЬ ФІТОТЕРАПЕВТИЧНИХ ЗАСОБІВ У ЛІКУВАННІ ХВОРИХ НА ПЕПТИЧНУ ВИРАЗКУ ШЛУНКА ТА ДВНАДЦЯТИПАЛОЇ КИШКИ У ПОСДНАННІ З АРТЕРІАЛЬНОЮ ГІПЕРТЕНЗІЄЮ І ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ ТИПУ 2 З УРАХУВАННЯМ ТОКСИГЕННИХ ШТАМІВ. Федів О.І., Сіцінська І.О., Буздуган В.В.	71
ФІЗІОЛОГІЧНО АКТИВНІ РЕЧОВИНИ – НАНОЧАСТИНКИ Чекман І.С.	75

РОЗДІЛ II ОЗДОРОВЧЕ ХАРЧУВАННЯ, АПІФІТОТЕРАПІЯ, ПРОБЛЕМА ПИТНОЇ І МІНЕРАЛЬНОЇ ВОДИ, ПОДОЛАННЯ ЙОДОДЕФІЦИТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	78
OBSAH POLYFENOLŮ A ANTIOKIDAČNEJ AKTIVITY TOKAJSKÝCH ESENCÍ Eftimová Z., Eftimova J., Brindza J.	78
PHYTOCHEMICAL STUDIES OF BEE BREAD EXTRACTS Hudz N., Brindza J., Grygorieva O., Schubertová Z., Filipka A., Ivanišová E.	80
EFFECT OF SHORT-TERM CONSUMPTION OF 100% FRUIT JUICE ON SERUM BILIRUBIN AND ALBUMIN CONTENT IN MILD-HYPERCHOLESTEROLEMIC ADULTS Schwarzova M., Habanova M., Fatrcova-Sramkova K., Chlebo P., Kalafova A., Capcarova M., Slezak P.	83
АНТИОКСИДАНТНА АКТИВНІСТЬ ПЕРГИ Адамчук Л.О., Новицька А.Т., Броварський В.Д., Бріндза Я.	86
РОЗВАНТАЖУВАЛЬНО-ДІЄТИЧНА ТЕРАПІЯ І МІКРОХВИЛЬОВА МАГНІТОТЕРАПІЯ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ЛІКУВАННЯ ЗАПАЛЬНОГО І БОЛЬОВОГО СИНДРОМУ ПРИ ХРОНІЧНОМУ ПАНКРЕАТИТІ Архії Е.Й., Москаль О.М.	88
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В ГАЛУЗІ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА СТАЛОГО ВИКОРИСТАННЯ АГРОБІОРИЗНОМАНІТТЯ ДЛЯ ПОКРАЩАННЯ ХАРЧУВАННЯ, ЗДОРОВ'Я І ЯКОСТІ ЖИТТЯ Бріндза Я., Григор'єва О.	93
ОВОЧЕВІ КОНСЕРВИ З ДОДАВАННЯМ МОРСЬКИХ ВОДОРОСТЕЙ Буряченко Л.Ю., Лебединець В.Т.	95
ЗНАЧЕННЯ ЗДОРОВОГО ХАРЧУВАННЯ ДЛЯ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ Василиха Н.В., Індус К. П.	98
ТРОФОЛОГІЯ – ЖИТТЄВО НЕОБХІДНА МІЖДИСЦИПЛІНАРНА НАУКА Вигера С. М., Зубар Н.М.	99
РОСЛИНИ, ОВОЧІ ТА ФРУКТИ З ПІДВИЩЕНИМ ВМІСТОМ КВЕРЦЕТИНУ ЯК ЗАСОБИ ПРОФІЛАКТИКИ ЗАХВОРЮВАНЬ ЛЮДИНИ Волошин О.І., Бойчук Т.М., Волошина Л.О.	104
БІОЛОГІЧНО-АКТИВНІ ДОБАВКИ ЧИ ПАРА ФАРМАЦЕВТИКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРИЧИНИ ДИСКУСІЙНОСТІ ПОГЛЯДІ (ДИСКУСІЯ) Волошин О.І., Волошина Л.О.	107
ВИКОРИСТАННЯ СВЕРБИГИ СХІДНОЇ (BUNIAS ORIENTALIS L.) В ХАРЧУВАННІ Гаврилко П.П., Гуштан Т.В.	112
«ЛАМІДАН»® - ПРИРОДНИЙ ШЛЯХ ДО ЗДОРОВ'Я Ганич О.М., Лізогуб В.О., Ганинець П.П., Ганич Т.М., Торохтін О.М., Равинський В.І., Скаканді С.І., Куделя В.І.	117
ХАРЧОВІ РОСЛИННІ ЦІЛИТЕЛІ ДЛЯ ОЗДОРОВЧОГО ХАРЧУВАННЯ У ЩОДЕННОМУ РАЦІОНІ Гирка О. І., Бодак М. П., Гаврилишин В. В.	121

РАЦІОНАЛЬНЕ ХАРЧУВАННЯ – ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ Давидович О. Я., Турчиняк М. К., Палько Н. С.	123	НЕТРАДИЦІЙНА СИРОВИНА ДЛЯ БЕЗАЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ ОЗДОРОВЧОГО ПРИЗНАЧЕННЯ Павліш Л.О., Данило С.І., Рудавська М.В.	169
ЗАСТОСУВАННЯ ГІДРОКАРБОНАТНИХ НАТРІЄВИХ ВОД РІЗНОЇ МІНЕРАЛІЗАЦІЇ В ЛІКУВАННІ ХВОРИХ З ПОСІДНАНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ, ЯКІ ПОТЕРПІЛИ ВНАСЛІДОК ЧОРНОБІЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ Данилаш М.М., Ганинець П.П., Сарканич О.В., Макара Ю.В.	126	ДОСЛІДЖЕННЯ КОЛОЇДНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ЙОДОВАНОЇ ОЛІЇ ТА ЇЇ ВПЛИВУ НА РІВЕНЬ ХОЛЕСТЕРИНУ КРОВІ У ЗДОРОВИХ ЛЮДЕЙ Ростока Л.М., Лях О.І., Лях В.І., Сіткар А.Д.	172
ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ ТЕРЕНУ ЗВИЧАЙНОГО (<i>PRUNUS SPINOSA L.</i>) В ХАРЧОВИХ ПРОДУКТАХ Данило С.І., Павліш Л.О., Тороній Л.І.	129	ІННОВАЦІЇ В АСОРТИМЕНТІ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ ФІЗІОЛОГІЧНО-ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ Рудавська Г.Б., Вежлівцева С.П., Бузіян М.І.	175
ВИКОРИСТАННЯ ПРОДУКТІВ З ПІДВИЩЕНИМ ВМІСТОМ АРГІНІНУ В ДІЄТИЧНОМУ ХАРЧУВАННІ ХВОРИХ НА ПОДАГРУ З ВИСОКИМ РІВНЕМ КОМОРБІДНОСТІ Доголіч О.І., Волошин О.І.	134	ФІТОНЦИДНА АКТИВНІСТЬ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ ДЛЯ СОУСІВ НА СМЕТАННІЙ ОСНОВІ Рудавська Г.Б., Портянко О.М.	179
АПТЕРАПІЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ДИКОГО МЕДУ ЯК SPA-ТЕХНОЛОГІЯ ОЗДОРОВЧОГО ХАРЧУВАННЯ Домище-Медяник А. М., Гаврилко П.П.	137	ЗНАЧЕННЯ ЦИКОРИЮ У РОЗРОБЛЕННІ ПРОДУКТІВ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ Рудавська Марія, Хахалєва Ірина, Бузіян Марина	182
ВИЗНАЧЕННЯ МІКРОФЛОРИ БДЖІЛІ З ВИКОРИСТАННЯМ MALDI-TOF МАС-СПЕКТРОМЕТРІЇ Качаніова М., Гаспер Я., Терентьєва М., Кантор А., Федорак М., Бріндза Я.	141	ЯКІСТЬ «БОРІВІЧКИ» – СЛОВАЦЬКОГО АЛКОГОЛЬНОГО НАПОЮ ТА ЙОГО ЛІКУВАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ Саламон Іван, Пангіова Елена, Кривцова Марина	185
ФУНКЦІОНАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ АПІ- ТА ФІТОПРОДУКТІВ ДЛЯ КЕКСІВ Ковальчук Х.І.	143	СУЧАСНА ОЦІНКА СПОЖИВНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ, ЯКОСТІ І БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ЖИРІВ Сирохман І.В., Калимон М.-М.В.	187
ВПЛИВ ЕКОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ НА ЗАХВОРЮВАНІСТЬ ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ Корзун В.Н., Черніченко І.О., Цимбалюк С.М.	147	ЗАСТОСУВАННЯ ІНГАЛЯЦІЙНОЇ ТЕРАПІЇ З МІНЕРАЛЬНОЮ ВОДОЮ У ЛІКУВАННІ ХВОРИХ НА ПЕРЕХРЕСНИЙ СИНДРОМ Сухан В.С.	190
ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ АПТЕРАПІЇ У КЛІНІЦІ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ Коротчук М.О., Бобкович К.О.	151	ПЕРСПЕКТИВИ ОХОРОНИ ПРИРОДИ ЗАКАРПАТТЯ У КОНТЕКСТІ ЗБЕРЕЖЕННЯ І ВІДНОВЛЕННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ РЕГІОНУ Фельбаба-Клушина Л. М.	192
ВИВЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ГЕЛЮ НА ОСНОВІ ЕКСТРАКТІВ ЛИСТЯ АЙВИ Й ШРОТУ ВІНОГРАДУ НА ОСНОВІ ПОЛІМЕТИЛСИЛОКСАНУ ПРИ ТРИВАЛОМУ ЗБЕРІГАННІ Кузнєцова О.В., Буцька В.С., Тимченко О.Г., ДжанТ.В.	154	ПРОБЛЕМА ПИТНОЇ ТА МІНЕРАЛЬНОЇ ВОДИ, А ТАКОЖ ЙОДНОГО ДЕФІЦИТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ Фучко О.І.	195
ДИКОРОСЛІ ЯГОДИ – ЦІННА СИРОВИНА У ВИРОБНИЦТВІ БОРОШНЯНИХ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ Лебедінець В.Т., Багрій Л.М., Ярошик У.І.	157	ЧИННИКИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ Чорі Т.І., Павліш Л.О., Скаканді С.І.	200
ВИКОРИСТАННЯ АПІПРОДУКТІВ У ВИРОБНИЦТВІ ВАФЕЛЬ ДЛЯ ОЗДОРОВЧОГО ХАРЧУВАННЯ Лозова Т.М.	160	ЗАСТОСУВАННЯ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНОГО ТЕРМІЧНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ М'ЯСА Шаповал С.І., Шпирко Г.М., Павліш Л.О., Бандурин Ю.А.	203
ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ В АНГАРМОНІЗАЦІЙНІЙ МОДЕЛІ ВПЛИВУ ВОДИ НА РОЗВИТОК БІОСФЕРИ І ЛЮДИНИ НА ПРИКЛАДІ РЕГІОНУ ЗАКАРПАТТЯ Лукша О.В., Рябоконт П.А., Станкевич-Волосянчук О.І.	162		
АГЛЮТЕНОВА ПРОДУКЦІЯ З РОСЛИННИМИ ДОБАВКАМИ ДЛЯ ОЗДОРОВЧОГО ХАРЧУВАННЯ Павлишин М.І.	166		
		РОЗДІЛ ІІІ	
		<i>ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА, АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СКЛАДУ ТА КУЛЬТИВУВАННЯ РОСЛИН З ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНИМ ЕФЕКТОМ</i>	
		LISTY A VÝHONKY Z <i>VITIS VINIFERA L.</i> - ZDROJ POLYFENOLŮV Eftimová J., Vařovská L., Balážová L.	207
		BIOLOGICAL ACTIVITY OF SELECTED MEDICINAL PLANTS COLLECTED IN SLOVAK REPUBLIC Ivanišová E., Horňák M., Harangozo L., Mareček J., Kačániová M.	211

ÚŽITKOVÁ HODNOTA MACHOVKY PERUÁNSKEJ (<i>PHYSALIS PERUVIANA</i> L.) Morongová M., Mňahončáková E., Grygorieva O., Brindza J.	213
<i>CORYLUS AVELLANA</i> L. BEE POLLEN ANTIOXIDANT ACTIVITY Nikolaieva N., Nôžková J.	215
ПЕРСПЕКТИВИ ІНТРОДУКЦІЇ Й ВИКОРИСТАННЯ РОСЛИН РОДУ <i>PHYSALIS</i> L. ДЛЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО ТА ОЗДОРОВЧОГО ХАРЧУВАННЯ Бондарчук О. П., Рахметов Д. Б.	217
БЕНТОНІТОВІ ГЛИНИ – ПРИРОДНІ АНТИБАКТЕРІАЛЬНІ ЗАСОБИ Вахітова Л.М., Бессарабов В.І., Таран Н.А.	220
ДИНАМІКА ВМІСТУ ДУБИЛЬНИХ РЕЧОВИН В СИРОВИНІ РОСЛИН РОДУ <i>SUMPHUTUM</i> L. Вергун О.М., Рахметов Д.Б.	225
ОСОБЛИВОСТІ ГЕНЕТИЧНОЇ СТРУКТУРИ ШЕТЛЕНДСЬКИХ ПОНІ ЗА ПОЛІМОРФІЧНИМИ СИСТЕМАМИ ГРУП КРОВІ Глушак І.І.	228
ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ВМІСТУ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ У ҐРУНТІ ТА <i>PLANTAGO</i> <i>MAJOR</i> L. Довгопола К.А. Гаркава К.Г.	230
ДОСЛІДЖЕННЯ ВМІСТУ АМІНОКИСЛОТ У ВЕГЕТАТИВНИХ І ГЕНЕРАТИВНИХ ОРГАНАХ <i>ZIZIPHUS JUJUBA</i> MILL. Карнатівська М., Григор'єва О., Шимкова Я., Бріндза Я.	233
ВСТАНОВЛЕННЯ МОРФОЛОГО-АНАТОМІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПІДЗЕМНИХ ОРГАНІВ ПРЕДСТАВНИКІВ РОДИНИ АРОЇДНІ Кисличенко В. С., Мусієнко К. С.	236
ІНТРОДУКЦІЯ <i>CYNOSYLVON JAPONICA</i> (DC) NAKAI В ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЧНИХ КИСЛОТ ЙОГО ЛИСТЯ Клименко С.В., Теслюк М.Г.	237
ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕНТОМОЛОГІЧНОГО БІОРІЗНОМАНІТТЯ - ЗАПОРУКА СТАБІЛЬНОСТІ АҐРОЦЕНОЗІВ Лісовий М.М.	242
ВИКОРИСТАННЯ <i>MALUS DOMESTICA</i> WOKH. В МЕДИЦИНІ І ДІЄТИЧНОМУ ХАРЧУВАННІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ АБОРИГЕННИХ СОРТІВ ЯБЛУНЬ ЗАКАРПАТТЯ Маргітай В. В., Маргітай Л. Г.	244
КОМПЛЕКС БІОЛОГІЧНО-АКТИВНИХ СПОЛУК БУРШТИНУ: СПОСІБ ОТРИМАННЯ, ВЛАСТИВОСТІ ТА ЗАСТОСУВАННЯ Міронов О.Л., Качалова Н.М., Дзюба О.І., Богза С.І.	247
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ «ЙОДІС-КОНЦЕНТРАТУ» ТА НАНОАКВАЦИТРАТИВ СЕЛЕНУ ТА ГЕРМАНІЮ В ЕНТОМОЛОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ Мороз М. С., Максін В. І., Мельніченко В. М., Каплуненко В. Г.	251
ФЕНОЛОГІЧНІ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА РОЗВИТКОМ ЕСПАРЦЕТУ ПОСІВНОГО В УМОВАХ ПРИКАРПАТТЯ Одудяк О.П., Мельник М.В., Грицик А.Р., Козак Т.І., Сталюсь Л.В.	256

РОЛЬ ІНТРОДУКЦІЇ ТА СЕЛЕКЦІЇ У ЗБЕРЕЖЕННІ І ЗБАГАЧЕННІ РІЗНОМАНІТТЯ ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИХ РОСЛИН В УКРАЇНІ Рахметов Д. Б., Рахметова С. О.	259
ФОРМУВАННЯ УРОЖАЮ КОРЕНЕПЛОДІВ БУРЯКА ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТУ ТА СТРОКІВ ВИСІВУ Садовська Н.П., Гамор А.Ф., Попович Г.Б., Енеді К.І.	262
ХАРАКТЕРИСТИКА КОМПОНЕНТНОГО СКЛАДУ ЕФІРНОЇ ОЛІЇ СОРТІВ <i>LAVANDULA ANGUSTIFOLIA</i> MILL. ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ В МЕДИЦИНІ ТА ПАРФУМЕРІЇ Свиденко Л.В., Григор'єва О.В., Бріндза Я., Свиденко С.В.	266
СУЧАСНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ РІЗНОМАНІТТЯ ҐРУНТОВОЇ МІКРОБІОТИ ПРАЛІСОВИХ ЕКОСИСТЕМ Симочко Л.Ю., Фізер А.І., Симочко В.В.	268
ВПЛИВ РОЗЧИНІВ СОЛЕЙ ЦИНКУ НА ЗАКЛАДАННЯ НАСІННЯ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ Тафій М. Д., Ніколайчук В.І., Вакерич М.М., Белчгазі В.Й., Горват Я.В., Гедзур Т.І.	270
ДОСЛІДЖЕННЯ ЛИСТЯ ПОШИРЕНИХ РОСЛИН ФЛОРИ УКРАЇНИ ЯК ПЕРСПЕКТИВНОГО ВИДУ ЛІКАРСЬКОЇ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ Федченкова Ю. А., Хворост О. П.	273
ЗБЕРЕЖЕННЯ ФІТОРІЗНОМАНІТТЯ ТЕРИТОРІЇ ЗАКАРПАТТЯ Фекета І.Ю.	274
РОЗДІЛ ІV	
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕРАПІЇ ЗАХВОРЮВАНЬ. ПОЄДНАНА ПАТОЛОГІЯ ТА ЇЇ КОРЕКЦІЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	277
СТРУКТУРА ПАТОЛОГІЧНОЇ УРАЖЕНОСТІ ДІТЕЙ, ПОСТРАЖДАЛИХ ВНАСЛІДОК ЧОРНОБІЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ (ЗА ДАНИМИ КЛІНІКО- ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО РЕЄСТРУ ННЦРМ, 2016 РІК) Бабенко Т.Ф., Федірко П.А., Дорічевська Р.Ю., Студенікіна О.М., Богдан Л.В.	277
СТАН МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ЛІКВІДАТОРАМ АВАРІЇ НА ЧАЕС В ОБЛАСНОМУ ГОСПІТАЛІ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ Бандурин О.Ю., Брич В.Д., Білак-Лук'янчук В.Й., Мазуренко Е.М.	279
КОМПЛЕКСНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ХВОРИХ НА ОСТЕОХОНДРОЗ ПОПЕРЕКОВОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА, УСКЛАДНЕНОГО ПРОТРУЗІЯМИ Барані В.С., Фабрі З.Й.	282
ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ НАСИЧЕНИХ ТА НЕНАСИЧЕНИХ ЖИРНИХ КИСЛОТ ЛІПІДІВ ПЛАЗМИ КРОВІ ХВОРИХ НА ХРОНІЧНЕ ОБСТРУКТИВНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ ЛЕГЕНЬ У ПОЄДНАННІ З ОЖИРІННЯМ Блага О.С., Товт-Коршинська М.І.	284
ВИКОРИСТАННЯ МАГНІТОЛАЗЕРНОЇ ТЕРАПІЇ У ХВОРИХ НА ХРОНІЧНЕ ОБСТРУКТИВНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ ЛЕГЕНЬ Браславець В.В., Александрова М.Я., Блага О.С.	287
ШЛЯХИ КОРЕКЦІЇ ІМУНОЛОГІЧНИХ ПОРУШЕНЬ У ХВОРИХ НА РЕВМАТОЇДНИЙ АРТРИТ В ПОЄДНАННІ З КОМОРІДНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ Букач О.П.	290

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПРЕПАРАТУ ГАЛУРОНОВОЇ КИСЛОТИ В КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ТРАВМАТИЧНОГО КЕРАТИТУ	294
Гарьсва Н. А., Федірко П. А.	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ФЕРМЕНТНОЇ ТЕРАПІЇ У КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ХВОРИХ НА ХРОНІЧНИЙ ПАНКРЕАТИТ	296
Гельнер З.А., Новосад А.Б., Івасівка Р.С., Крив'як П.Р.	
КАРДИОПРОТЕКТИВНА ДІЯ МЕТАБОЛІТОТРОПНИХ ЗАСОБІВ ПРИ РУХОВІЙ ГІПОКСІЇ	298
Горчакова Н.О., Нагорна О.О., Беленічев І.Ф., Мазур І.А., Яковлєва І.Ю., Чекман І.С.	
ГІПЕРАДРОГЕННА ДИСФУНКЦІЯ У ДІВЧАТ ПІДЛІТКІВ	300
Грицько М.І.	
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО КОРЕКЦІЇ ІНФЕКЦІЇ СЕЧОСТАТЕВИХ ШЛЯХІВ У ВАГІТНИХ ЖІНОК	301
Грицько М.І.	
ВИВЧЕННЯ ЛІПІДНОГО ОБМІНУ У ПАЦІЄНТІВ З ОЖИРНІЯМ НА ТЛІ ПРЕДАБЕТУ ТА ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ 2-ГО ТИПУ	304
Гряділь Т.І., Чубірко К.І., Чопей І.В.	
ГЕПАТОПРОТЕКТОРНА ТЕРАПІЯ У ХВОРИХ З ПОСДНАНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ	307
Дербак М.А., Лазур Я. В.	
ВПЛИВ ШТУЧНОГО ГІПОБІОЗУ НА АДАПТАЦІЙНІ РЕАКЦІЇ ОРГАНІЗМУ ВОЇНІВ АТО	309
Дикий Б.В.	
ЕФЕКТИВНІСТЬ КОНСЕРВАТИВНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ЛІКУВАННІ ЦЕНТРАЛЬНОГО ПСЕВДООТВОРУ СІТЧАСТОЇ ОБОЛОНКИ ОКА (ВИПАДОК ІЗ ПРАКТИКИ)	312
Дорічевська Р.Ю., Бабенко Т. Ф., Федірко П. А., Коленко О. О.	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ХРОНОКОРЕКЦІЇ НЕЙРОЕНДОКРИННОЇ ДЕЗІНТЕГРАЦІЇ ПРИ БРОНХІАЛЬНІЙ АСТМІ	314
Івасівка Р.С., Гельнер З.А., Новосад А.Б.	
АКТИНОМІКОЗ – КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК	317
Коваль В.Ю., Архій Е.Й., Рішко Я.Ф.	
ЗАХВОРЮВАНІСТЬ НА АНАТИБІОТИКОРЕЗИСТЕНТНИЙ ТУБЕРКУЛЬОЗ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ	320
Когуч Т.Т., Кривцова М.В.	
ПЕРИНАТАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗРОДЖЕННЯ ЖІНОК З МЕТАБОЛІЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ В УМОВАХ ЙОДНОГО ДЕФІЦИТУ	322
Корсак В.В., Пацкань І.І.	
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК АНТРОПОМЕТРИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ТА ПОРОГУ СМАКОВОЇ ЧУТЛИВОСТІ ДО КУХОННОЇ СОЛІ У ХВОРИХ НА НЕАЛКОГОЛЬНУ ЖИРОВУ ХВОРОБУ ПЕЧІНКИ У ПОСДНАННІ З ГІПЕРТОНІЧНОЮ ХВОРОБОЮ	325
Машура Г.Ю., Рішко О.А., Ганич О. Т., Січка А.С., Безушко Б.В., Грецишин К.М.	
ВПЛИВ АНГІОЛІНУ НА ПОКАЗНИКИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ОБМІНУ МІОКАРДУ ПРИ ГОСТРОМУ ІНФАРКТІ У ЩУРІВ	331
Нагорна О.О., Беленічев І.Ф., Горчакова Н.О., Мазур І.А., Чекман І.С.	

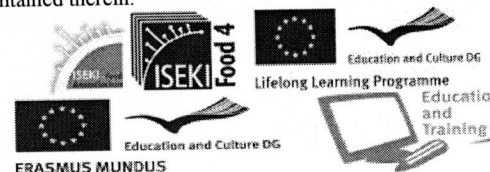
ІНФУЗІЙНА ТЕРАПІЯ КСИЛАТОМ В КОМПЛЕКСНОМУ ПАТОГЕНЕТИЧНОМУ ЛІКУВАННІ СТЕАТОЗУ ПЕЧІНКИ ПРИ ХРОНІЧНОМУ ГЕПАТИТІ В	333
Новосад А.Б., Буфан М.М., Гельнер З.А., Івасівка Р.С.	
ОПТИМІЗАЦІЯ СИСТЕМИ КОМПЛЕКСНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ РАКУ ШИЙКИ МАТКИ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ	334
Пацкань І.І., Корсак В.В.	
ВПЛИВ ПАРЕНТЕРАЛЬНОГО ВВЕДЕННЯ МЕТІОНІНУ НА ТИРЕОЇДНИЙ СТАТУС В ЕКСПЕРИМЕНТІ	336
Ростока Л.М., Райко О.Ю., Грига І.В., Бернада В.В., Рейті Г.Е., Грига В.І., Сіткар А.Д., Лях О.І.	
БІОЛОГІЧНА РОЛЬ ЕСЕНЦІАЛЬНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У ЖИВІЙ МАТЕРІЇ (МЕДИЧНІ АСПЕКТИ)	339
Ростока Л.М., Сіткар А.Д., Немеш І.М., Лях О.І., Лях В.І.	
МОЖЛИВОСТІ МЕДИКАМЕНТОЗНОЇ КОРЕКЦІЇ ТРИВОЖНО-ДЕПРЕСИВНИХ РОЗЛАДІВ У ХВОРИХ ІЗ СЕРЦЕВО-СУДИННОЮ ПАТОЛОГІЄЮ	341
Росул М.М.	
УРАЖЕННЯ ОРГАНІВ ТРАВЛЕННЯ У ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ II ТИПУ	344
Сірчак Є.С., Опаленик С.М., Пацкун С.В., Сідей С.М., Курчак Н.Ю., Фабрі З.Й., Сіксай Л.Т.	
ПАТОГЕНЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУДИННО-ЕНДОТЕЛІАЛЬНОЇ ДИСФУНКЦІЇ У ХВОРИХ НА ПЕПТИЧНУ ВИРАЗКУ ШЛУНКА ТА ДВАНАДЦЯТИПАЛОЇ КИШКИ У ПОСДНАННІ З АРТЕРІАЛЬНОЮ ГІПЕРТЕНЗІЄЮ І ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ ТИПУ 2, ШЛЯХИ КОРЕКЦІЇ	347
Сіцінська І.О.	
ПОШИРЕНІСТЬ ГОСТРОГО СИМПТОМАТИНОГО ЕПІЛЕПТИЧНОГО НАПАДУ В СТРУКТУРІ СУБАРАЙНОДАЛЬНОГО КРОВОВИЛИВУ	350
Студеняк Т.О., Боровик О.І., Цьома Є.І.	
РЕАБІЛІТАЦІЙНЕ ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ НА БРОНХІАЛЬНУ АСТМУ З СУПУТНИМ ХРОНІЧНИМ ОБСТРУКТИВНИМ ЗАХВОРЮВАННЯМ ЛЕГЕНЬ	353
Сухан В.С.	
ІЮКСТАРЕАКЦІЙНИЙ ОКЛІ – ЛОКАЛЬНІ ДІЛЯНКИ СЕРЕДОВИЩА ПРОТІКАННЯ БІОХІМІЧНИХ РЕАКЦІЙ	356
Торохтін О.М.	
ПРОТОСИМПТОМАТИЧНА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ КЛІНІЧНИХ СТАНІВ	359
Торохтін О.М.	
ВИКОРИСТАННЯ ПОХІДНИХ ТІОФЕНУ ТА ПІРИМІДИНУ В МЕДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ	361
Торохтін О.М., Різак Г.В.	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ НУТРОФ ТОТАЛ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ АМД У ОСІБ, ЩО КОНТАКТУЮТЬ ІЗ ДЖЕРЕЛАМИ ІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ (РЕЗУЛЬТАТИ 12-МІСЯЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ)	364
Федірко П. А., Бабенко Т. Ф., Дорічевська Р. Ю., Коваленко О. А.	
ХТО ВІДПОВІДАЄ ЗА ЗДОРОВ'Я МАТЕРІ Й ДИТИНИ?	366
Федорова О.В.	

ОЦІНКА СТУПЕНЮ СТЕАТОГЕПАТОЗУ ЗА ДОПОМОГОЮ НЕІНВАЗИВНИХ МЕТОДІВ ДІАГНОСТИКИ Фейса С.В., Великоклад Л.Ю., Клим І.І.	369
ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ У КОМПЛЕКСНОМУ САНАТОРНОМУ ЛІКУВАННІ ХВОРИХ НА ВИРАЗКОВУ ХВОРОБУ 12- ПАЛОЇ КИШКИ Філак Ф.Г., Філак Я.Ф.	372
ЛІКУВАЛЬНА ГІМНАСТИКА У КОМПЛЕКСНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ДИСКІНЕЗІЄЮ ЖОВЧОВИВІДНИХ ШЛЯХІВ ПО ГІПОТОНІЧНОМУ ТИПУ Філак Я.Ф.	375
ДІАГНОСТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ УЛЬТРАЗВУКОВОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ІНФОРМАТИВНІСТЬ ІНДЕКСУ ОЖИРІННЯ ПЕЧІНКИ У ДІАГНОСТИЦІ НЕАЛКОГОЛЬНОЇ ЖИРОВОЇ ХВОРОБИ ПЕЧІНКИ Чубірко К.І.	377
ВАРІАБЕЛЬНІСТЬ СЕРЦЕВОГО РИТМУ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ З ПОСТТРАВМАТИЧНИМ СТРЕСОВИМ РОЗЛАДОМ ТА ХРОНІЧНИМ ГАСТРОДУОДЕНІТОМ, ЯКІ ПРИЙМАЛИ УЧАСТЬ В АНТИТЕРОРИСТИЧНІЙ ОПЕРАЦІЇ Яцкевич О. Я., Самко Х. Б., Деркач З. В., Черкас А. П., Абрагамович У. О.	381

The Uzhhorod National University, Ukraine
Institute of Phytotherapy, Uzhhorod, Ukraine
Slovak University of Agriculture in Nitra, Slovakia
Institute of Biodiversity Conservation and Biosafety (Slovakia),
Sanatorium Kvitka Poloniny, Ukraine
are organizing the IX International applied science conference
Modern aspects of maintaining human health
which will be held in the Sanatorium Kvitka Poloniny, Svaliava, Ukraine,
in April 21-22, 2017

At the conference will be presented results of the projects:

- a) ITMS 26220220115 Support of technologies innovation of special bio-food products for human healthy nutrition" - supported by the Operational Programme Research and Development of the European Regional Development Fund.
- b) International network oriented on implementation of research, education and developmental programme „Agrobiodiversity for improving nutrition, health, and life quality“ under international cooperation in decision of investigational projects ITMS 26220220180: Building Research Centre „AgroBioTech“ and ITMS 26110230085 „TRIVE“
- c) ISEKI Food- 4-581415- LLP- 1- 2011- 1- IT- ERASMUSESNW supported by the European Commission under the LLP and Erasmus Mundus Programmes, in collaboration with the ISEKI-Food4 and ISEKI Food Association. These projects has been funded with support from the European Commission. All publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

ОРГКОМІТЕТ ВДЯЧНИЙ СПОНСОРАМ ЗА ПОСИЛЬНИЙ ВКЛАД У КОНФЕРЕНЦІЮ

*Санаторій «Квітка полонини»,
головний лікар П.П. Ганинець*

**Ужгородський торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
директор Гаврилко П.П.**

*Міжнародний інститут людини і глобалістики «Ноосфера»,
Лукиша О.В.*

**ТОВ «ХІПП-Ужгород»,
директор А.В. Панков**

Наукове видання

Сучасні аспекти збереження здоров'я ЛЮДИНИ

Матеріали X міжнародної міждисциплінарної
науково-практичної конференції,
сан. "Квітка полонини", 21-22 квітня 2017 року
(с. Солочин Свалявського району)

За редакцією проф. Ганича Тараса Михайловича

Підготовка до друку: проф. Ганич Т.М.
Комп'ютерне опрацювання текстів: Скаканді С. І.

Підписано до друку 03.04.2017. Формат 60x84 1/16.
Друк лазерний. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Умовн. друк. арк. 30,87.

ТОВ «Центр учбової літератури»
вул. Лаврська, 20 м. Київ

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 2458 від 30.03.2006 р.

Сайт де можна придбати видання ТОВ «Центр учбової літератури»:
WWW.CUL.COM.UA